

ANASAY

3 Aylık Ulusal Hakemli - Süreli Dergi -Yıl:2 – Sayı:6 - Kasım 2018

Nakiş nakış işlenen tarih, Pazırık

ANASY

3 Aylık Ulusal Hakemli - Süreli Dergi - ISSN 2587- 2001 e-ISSN 2618-6187

Ulusal Hakemli bir dergidir. Yılda 4 sayı yayımlanır. Dergide kuramsal ve uygulamalı özgün araştırma, inceleme, derlemeler ve kitap tanıtımlarına yer verilecektir. Dergide yayımlanan makalelerden yazarları sorumludur.

DANIŞMA KURULU

- Prof. Dr. Ahmet BEŞE - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Alpaslan CEYLAN - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Dilaver DÜZGÜN - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan BAHAR - Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim Ethem ATNUR - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. İlhami DURMUŞ - Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Kazım KÖKTEKİN - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Kemal POLAT - Amasya Üniversitesi
Prof. Dr. Metin BAYRAK - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Muhammet Hanifi PALABIYIK - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Neslihan DURAK - İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Ömer Soner HUNKAN - Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Özkul ÇOBANOĞLU - Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Sakıp Selçuk GÜNAY - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Salim CÖHCE - İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Şeyhmus Recai TEKOĞLU – Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Turgut YİĞİT - Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Yusuf KILIÇ - Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Akın BİNGÖL - Kafkas Üniversitesi
Doç. Dr. Anıl YILMAZ - Kâtip Çelebi Üniversitesi
Doç. Dr. İbrahim Ethem ÇAKIR - Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. İbrahim ÜNGÖR - Erzincan Üniversitesi
Doç. Dr. Nezahat CEYLAN - Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Ümit KILIÇ - Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Oktay ÖZGÜL - Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Yavuz GÜNAŞDI - Atatürk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gülnur AYDIN - Adnan Menderes Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim AYKUN - Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Suat VURAL - Ardahan Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ş. Mustafa ERSUNGUR - Atatürk Üniversitesi

SAYI HAKEMLERİ

Prof. Dr. Nuray KARACA- Atatürk Üniversitesi

Doç. Dr. Hilal Özden ÖZDEMİR ÇAKIR - İstanbul Ticaret Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Ali AHMETBEYOĞLU -İstanbul Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Bayram Arif KÖSE - Artvin Çoruh Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Firdes TEMİZGÜNEY- Atatürk Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Gürsoy SOLMAZ- Atatürk Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KALEMLİ - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Kader ALTIN - Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Kemal TAŞCI - Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Nihal TOROS NTAPIAPIS - Üsküdar Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Selçuk AYDIN - Atatürk Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Suat VURAL- Ardahan Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

Begüm SOYSAL 11

KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK RAPORLAMASI VE TÜRK ŞİRKETLERİ ÜZERİNE BİR İÇERİK ANALİZİ

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY REPORTING AND A CONTENT ANALYSIS ON TURKISH COMPANIES

Kenan DEMİREL 39

MİLLİ MÜCADELE LİDERLERİNİN HATIRATI İŞİĞİNDE MANDA VE HİMAYE

MANDATE AND PATRONAGE IN THE LIGHT OF THE MEMORIES OF THE LEADERS OF THE NATIONAL STRUGGLE

Metin BİLAL 63

BUDİZM İNANCININ TÜRK DEVLETLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

THE EFFECT OF BUDDHISM ON THE TURKISH STATES

Cengiz GÜLER 81

İBN NAZİF'İN HAYATI, TARİHÇİLİĞİ VE ESERLERİ HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME

A REVIEW OF IBN NAZÎF'S LIFE, HISTOGRAPHY AND THE WORKS

Önder Bilal GELGÖR 95

ÇARLIK RUSYASI'NIN TÜRKİSTAN COĞRAFYASI'NDAKİ FAALİYETLERİ VE BAŞKURT LİDER SALAVAT YULAYEV

THE ACTIVITIES OF TSARIST RUSSIA IN TURKESTAN GEOGRAPHY AND BASHKIR LEADER SALAVAT YULAEV

Sait YILDIRIM 111

SİNDRELLA KOMPLEKSİ: ÇAĞDAŞ KADINDA BAĞIMSIZLIK KORKUSU

SİNDRELLA KOMPLEKSİ: ÇAĞDAŞ KADINDA BAĞIMSIZLIK KORKUSU¹

Çalışma Türü: Kitap Tanıtımı

Sait YILDIRIM*

Colette DOWLING, (1994), Sindrella Kompleksi: Çağdaş Kadında Bağımsızlık Korkusu (Çev. Selçuk BUDAK), Ankara: Anı Yayıncılık, 2. Baskı, 253 s.

“Yalnız olmaktan nefret ediyorum. Keseli hayvanlar gibi bir başkasının derisinin altında yaşamak isterdim. Emniyette olmayı, sıcak, akılıp gözetiliyor olmayı, havadan, hatta yaşamdan daha çok istiyorum.” Kitabın arka kapağı ve ilk sayfasında yer alan bu ifadeler, Colette Dowling’in kadınlığın nihai eğiliminin bağımsızlık korkusu olduğuna dair düşüncelerini özetlemektedir. Çalışma kapsamında kadınların bağımsızlık korkusunun sebepleri çeşitli örnekler ve Dowling’in yaşam pratiklerinden aktarılmaktadır.

Sindrella Kompleksi Kadında Bağımsızlık Korkusu ismi ile Collette Dowling tarafından kaleme alınan önemli bir yapıttır. Kitap yedi bölümden oluşmaktadır. 1. Bölüm Kadınların Kurtarıma Arzusu, 2. Bölüm Kadınların Mücadeleden Kaçışı, 3. Bölüm Kadınca Tepki, 4 Bölüm Çaresiz Olmak, 5. Bölüm

¹- Makale Geliş Tarihi: 19. 11. 2018 Makale Kabul Tarihi: 28. 11. 2018

*- Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Bilim Dalı Genel Sosyoloji ve Metodoloji Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi

Kör Adamış, 6. Bölüm Cinsel Kimlik Paniği ve 7. Bölüm ise Özgürlüğe Uyanış başlıklarından oluşmaktadır. Bu kitabın incelenme amacı kadın erkek eşitliği üzerine yapılmış çalışmalardan farklı olarak kadının iç bağımsızlık olgusu ile gönüllü bir eril tahakkümün gerçekleşme sürecinin ortaya konulmasından kaynaklanmaktadır. Aynı zamanda kadınların bağımsızlığına yönelik çözüm önerileri konusunda mevcut çalışmalardan oldukça farklı yöntemler önerilmektedir.

Birinci bölümde özgürlüğün kadınlar için ürkütücü yönü üzerinde durulmaktadır. Kadınlar güvende olma ve sahiplik olgusu ile özgürlük tutkusu arasında bir seçim yapmak zorunda kaldıklarında şüphesiz özgürlüklerinden vazgeçmektedir. Güven, güvende olma ve korunma hissi özgürlükten daha önce gelmektedir. Özgürlük aynı zamanda sorumluluk duygusunu da beraberinde getirmektedir. Kadın sorumluluk almaktan uzak durmayı tercih etmektedir. Bağımsızlık, güç gösterisi ve meydan okumayı gerektirmektedir. Kadının bu anlamda daha çok bağımlılık eğiliminde olduğu gözlenmektedir. Erkek, özgürlük anlayışı konusunda kadından daha aktif bir biçimde yetiştirilmektedir. Aslında kadın ve erkeğin özgür yaşam sınırları öğretilen ve öğrenilen bir eğitim aşaması ile belirlenmektedir. Kadın ve erkek arasındaki ayrım kültürel temelde güçlenmektedir. Kadın çocuklukta edindiği bilgi ve tecrübeleri yetişkinliğinde kusursuz uygulama eğilimindedir. Dowling kendi yaşamında bu uygulamaların gönüllü bir şekilde gerçekleştirdiğini ifade etmektedir. Kadının erkeğe bağımlı geçirdiği yaşamı Dowling'e göre hemen her kadın erkek ilişkisinde mevcuttur. Sindrella Kompleksi ile Dowling, kadının özgürlük arayışının önündeki en büyük engelin, kadının erkeğe ruhsal bağımlılığı ve bu bağımlılığa duyduğu arzu ile açıklamaktadır.

Dowling ikinci bölümde kadınların özgürleşme mücadelesinden kaçışını ele almaktadır. Kadınların zorlu yaşam koşullarına karşı yenik düşme korkusu ile erkeğin himayesine girdiği öne çıkmaktadır. Ancak bu durum kadının olumsuz şartlarda edinebileceği "erkek" alternatifi kadının direnmesini engellemektedir. Kadın ve erkeğin bağımsızlık serüveninin çocukluktan itibaren belirlenmesi gerektiği gerekli görülmektedir. Sindrella Kompleksi kadının çalışması ve ekonomik bağımsızlığını elde etmesine rağmen bir bağımlılık ihtiyacı duyması ile dikkat çekmektedir. Dowling bu bölümde örneklerle kadınların bağımlılık duygusuna olan ihtiyaçlarını irdelemektedir.

Üçüncü bölümde Dowling'in yaşamından anekdotlar ile kadınca tepki üzerine yoğunlaşmaktadır. Kadınların lise eğitimi sonrası üniversite okumaya

başlaması konusunda çeşitli gelecek kaygıları erken yaşta evlilikleri alternatif olarak ortaya çıkarmaktadır. Bu noktada Dowling, farklı bir kadın kimliği ile eğitim serüveninin devam ettirmenin önemini belirtmektedir. Ancak üniversite eğitimi sonrası özgürlük anlayışı, çalışma yaşamı ve geçim sıkıntısı ile mücadele etme arasında bir çıkmaza dönüşmektedir. Kadın bu zorlu süreçte kurtarılmaya arzusu ile kuşatılmaktadır. Ancak bazı kadınlar kurtarılmaya arzusunun karşı rasyonel ve güçlü bir kimliğe erişebilmektedir. Bu kapsamda örneği verilen dedektifin erkeksi davranışların, erkekler tarafından itici bulunduğu ifade edilmektedir. Dedektif, erkeğe bağımlı olma arzusunda olan bir kadın gibi âşık olma yetisinden uzaklaşmaktadır. Çalışma yaşamı ve mesleki deneyimleri kadınlığa dair kimliğini ortadan kaldırmaktadır. Bu süreç birey olma ve kadınlık, annelik arasındaki ayrımın önemli bir göstergesi ortaya çıkmaktadır.

Dördüncü bölümde kadının korunma ve bağlanma stratejileri üzerine Dowling'in anne ve babası ile olan iletişimi üzerinde durulmaktadır. Bağımlılık sürecinin güçlenmesi, Dowling'in fikirleri ve ilgi alanının küçüklükten itibaren babası tarafından alaycı bir biçimde ele alınmasına bağlanmaktadır. Babanın tavrı çocuğun güvensizliğini güçlendirmektedir. Bağımsızlık düşüncesi çocuklarda ilk altı yedi yılda şekillendiği için temel eğitim kadının özgürlük gelişimi için önem kazanmaktadır. Kadının duygusal ve kırılgan olmaya eğilimli olması da çocukluk dönemi ile açıklanmaktadır. Yetiştirilme tarzına bakıldığında kadına, erkekten daha hassas davranıldığı belirtilmektedir. Kadına gösterilen hassasiyet onun daha zayıf olmasına yol açmaktadır. Ebeveynler tarafından erkek bağımsızlığa teşvik edilirken kadın daha çok koruma görmektedir. Bu bölümde öne çıkan en belirgin ileti kadının bağımsızlık korkusunun annesi aracılığı ile öğrenmesidir. Çocuk yetiştirme sürecinin daha çok anne üzerinden şekillenmesi, kız ve erkek çocukların cinsiyet rollerine göre gelişmesine yol açmaktadır. Kadının bağımsızlık korkusunun temelinde anne ve annelik eğilimi yatmaktadır. Anne, çocuklara başlangıçta kadınlığı ve erkekliği öğretirken cinsiyet rollerinin sınırlarını çizmektedir. Aynı zamanda kendisi ve kocası ile olan ilişkisini çocuklar için bir rol model olarak sunmaktadır.

Beşinci bölümde Kör Adanış ile Dowling'in evlilik sürecinde Sindrella Kompleksi'nin etkisi dile getirilmektedir. Evlilik sürecinde kadın kendisini kocası ile var etmektedir. Erkeğin başarısı kadının gücünü arttırmaktadır. Kadın erkeğin kimliği ile tanımlanmaktadır. Bu sebeple erkeğin başarısını netleştirmek için kadın da emek sarf etmektedir. Dowling'in kocası yazarlık yapmak-

tır. Dowling'in yazarlık konusundaki tecrübeleri de dikkate alınarak kocasının başarılarına olan gayretleri dikkatleri çekmektedir. Dowling ev içi işler ile uğraşmasının yanında kocasına da yardım etmektedir. Ancak kocası sadece yazarlık işi ile uğraşmaktadır. Erkeğin sorumluluğu evini geçindirmek ve para kazandırmaktır. Bu sebeple kadının erkeğe yardımı ve bağımlılığı kutsal olarak algılanmaktadır.

Altıncı bölümde Cinsel Kimlik Paniği başlığı ile genel olarak evlilik sürecinde kadının hane içi ve dışındaki çalışma durumunun doğurduğu sonuçlar üzerine odaklanılmaktadır. Dowling başlangıçta bir kolej öğrencilerinin meslek seçimindeki eğilimlerini irdelemektedir. Bu çalışma kapsamında kadın öğrencilerin daha çok anneliğe yatkın meslekleri tercih ettiği belirtilmektedir. Erkekler ise daha çok karar alıcı ve iddialı mesleklerden yana tercih kullanmaktadır. Kadınlar çalışma yaşamını, annelik sorumluluklarını daha etkin bir şekilde yürütebileceği meslekleri tercih etmektedir. Bu noktada eğitim ve çalışma olanaklarının kadının özgürleşmesi noktasında yeterli olmadığı sonucu dikkat çekmektedir. Aynı zamanda çalışan evli bir kadının ev işlerini tek başına üstlenmesi başarı ve bağımsızlığın getirdiği olumsuz sonuçlardandır. Kadının her iki işi de yapma zorunluluğu başarının tedirgin edici yönünü ortaya koymaktadır.

Son bölümde Özgürlüğe Uyanış ile evlilik sonrası süreçte kadının bağımsızlık ile mücadele ve bağımsızlık yolu ele alınmaktadır. Bağımsız olan kadın tek başına yaşam mücadelesi verme noktasında yetersiz kalmaktadır. Kadın duygusal ihtiyaçlarını tatmin edilmesine ihtiyaç duymaktadır. Bağımsızlık yolu aktarılırken Simon de Beauvoir ve Jean Paul Sartre ilişkisi örnek olarak gösterilmektedir. Beauvoir, bağımsızlık sürecini başarmanın evlilik dışı birlikteliği ve tek başına yaşamının dayanılmaz güçlüğü ile öne çıkarmaktadır. Dowling ise kadının bağımsızlığını, kendi çabaları ve gücü ile kazanabileceğini savunmaktadır. Kültür, hukuksal sistem veya erkekler tarafından sağlanan ayrıcalıklar yerine iç bağımsızlık mücadelesi kadının kurtuluşu için en önemli yol olarak görülmektedir.

Sindrella Kompleksi genel olarak kadının bağımlılık ve bağımsızlık arasındaki kararsızlığını ifade etmektedir. Kadınların geçmişten gelen ataerkil iktidar ilişkilerine göre konumlandırılması, kadınları bağımsızlıklarından alıkoymaktadır. Çalışma kapsamında kadınların erkekler tarafından korunma, yönlendirme ve yönetilmesi bir zorunluluktan öte bir arzu olarak ele alınmakta-

dır. Bu durum kadının güdüsel özellikleri ile açıklanmaktadır. Kadın ve erkeklerin yetiştirilme süreci kadının erkeğe bağımlı olmasına yönelik gelişmektedir. Bu sebeple Dowling, bağımsızlığın kadının sadece çalışması ve eğitim alması ile elde etmesinin mümkün olmadığını vurgulamaktadır. Çocukluktan itibaren kadın ve erkeğin cinsiyete dayalı olmayan bireysel gelişime eğilimli bir yetiştirme süreci bağımsızlık olgusunun temelini oluşturduğu ifade edilmektedir.

Sonuç olarak Sindrella Kompleksi geleneksel ve modern toplumlarda kadının bilinçli veya zorunlu olarak bağımsızlık alanını daraltması ile ifade edilmektedir. Kadınların özgürlük taleplerine ilişkin tedirgin tutumları tarihsel süreçte sürekli olarak varlığını korumaktadır. Bu kapsamda bağımsızlık anlayışına ilişkin tutumların modern toplumlarda da etkin bir şekilde hissedilmesi çağdaş kadının tedirginliklerini gündemde tutmaktadır. Kadın çalışmalarında sıklıkla kadın ve erkek eşitliği üzerinde ekonomi ve kültürün belirleyici unsurlar olduğuna rastlanmaktadır. Bu çalışmanın özgün yönü ise eşitlik anlayışında kadının kişisel ve iç bağımsızlık mekanizmalarının harekete geçirilmesi ile gerçekleşecek bir süreci hedeflemesinden kaynaklanmaktadır.

Begüm SOYSAL

**KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK RAPORLAMASI VE TÜRK ŞİRKETLERİ
ÜZERİNE BİR İÇERİK ANALİZİ**

Kenan DEMİREL

MİLLİ MÜCADELE LİDERLERİNİN HATIRATI İŞİĞİNDA MANDA VE HİMAYE

Metin BİLAL

BUDİZM İNANCININ TÜRK DEVLETLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Cengiz GÜLER

**İBN NAZİF'İN HAYATI, TARİHÇİLİĞİ VE ESERLERİ HAKKINDA BİR
DEĞERLENDİRME**

Önder Bilal GELGÖR

**ÇARLIK RUSYASI'NIN TÜRKİSTAN COĞRAFYASI'NDAKİ FAALİYETLERİ
VE BAŞKURT LİDER SALAVAT YULAYEV**

Sait YILDIRIM

SİNDRELLA KOMPLEKSİ: ÇAĞDAŞ KADINDA BAĞIMSIZLIK KORKUSU

ANASAY

anasaydergisi@hotmail.com

e-ISSN 2618-6187
ISSN 2587-2001

9 772587 200005